

skole vilde let ved dem blive trykket ned og faa et slappet og trist Præg over sig, og man sagde endog i Betænkningen, at „blev det almindeligt, vilde det være en social Ulykke“. Som Følge deraf udtalte man sig i Betænkningen mod den Del af Realskolen, som bestaar af de egentlige Børneklasser, og sagde, at de maatte efterhaanden blive overflødige, og man lagde derfor ved Understøttelsen Vægt paa de egentlige Realklasser, de 4 øverste Klasser, og gav kun Fripladser til Eleverne der. Men nu forandres dette Forhold fuldstændig, nu ophæver man den Eksamen, som var Eksistensberettigelsen for Realskolen i Fjor, og nu lægger man Vægt paa, at Realskolen eller Mellemskolen skal være en Børneskole. Det betones endogsaa meget stærkt i Forslaget, Forandringen fremgaar bl. a. af det sidste Ændringsforslag i Betænkningen. Det er et af de mærkeligste Ændringsforslag, jeg længe har set. Thi det gaar ud paa i en Paragraf af denne Lov fuldstændig at forandre den Lov, vi gav i Fjor om Realskolen. Det siger, at deres Maal er ikke længere det samme, ikke den tidligere, men en hel anden Forberedelseskursen. Og Fordelingen af Understøttelserne, som Folketinget i Fjor lagde megen Vægt paa, er ikke længere den samme. Nu skulle Understøttelserne gives til Klasserne fra 11—15 Aars Alderen og til den mulige Særklasse, der kan komme, medens man i Fjor holdt paa, at det skulde være Klasserne fra 13—15 Aars Alderen eller de 4 sidste Klasser. (*Ottosen*: Nej, fra 12—16 Aars Alderen!). Det var de 4 sidste Klasser, altsaa: 13, 14, 15, 16 — jeg kan ikke regne det anderledes. Man har altsaa her i Virkeligheden ganske forandret Realskolen. Understøttelsen til Realskolerne beholder de jo, og for saa vidt er der jo heller ingen Sorg, skønt det er lidt mærkeligt, at man just behøver at understøtte Skoler, der ikke skulle føre til det Formaal, som man i Fjor satte som Hovedformaalet, paa samme Maade. Men Skolernes Eksistensberettigelse i Livet er bleven undergravet ved dette Forslag; thi en af Hovedgrundene til, at Folk satte deres Børn i Realskolen, var jo netop den, at de skulde have den store Præliminæreksamen, der gav Adgang til disse forskellige Stillinger. Ved at afskaffe den, slaar man let de nu bestaaende Realskoler ihjel. Man giver dem ganske vist en Særklasse ovenpaa. Men ingen ved endnu i dette Øjeblik, hvortledes den skal være. Meningerne ere foreløbigt meget delte om, hvad der skal foregaa i

den. Men naar man kender lidt til Livet, kan man sige sig selv, at Folk ikke i stort Omfang lade deres Børn blive gaaende i en saadan Skole, naar den har endt sin Undervisning ved en afsluttende Eksamen. Det kan jo være meget rart, at Skolen derefter tilbyder en Undervisning af en eller anden Art, men det vil kun være en mindre Del, der bliver gaaende for at modtage det, som der bydes, naar det ikke fører til noget. Derfor finder jeg det meget naturligt, at Realskolerne have klaget, og det undrer mig, at Udvalget aldeles intet Hensyn har taget til den ret enstemmige Klage, der er kommen fra dem.

Fra *Folkeskolen* har man hidtil ikke hørt meget, og jeg antager, at det blandt andet ligger i, at der er ingen, der har tænkt paa, at denne Sag i Høj og Hast skulde føres igennem. Ellers vilde det være højest mærkeligt, naar f. Eks. Danmarks Lærerforenings Bestyrelse udtaler, at den vel i Princippet er enig med Forslaget, men at den vil forbeholde sig paa et senere Tidspunkt at drøfte Enkeltighederne og komme frem med sine Tanker. Dette „senere“ Tidspunkt vil jo meget let først komme, naar Loven er gennemført. Jeg finder det derfor ogsaa rimeligt, at den eneste Folkeskolelærer, der er i Udvalget, har taget Forvaring med Hensyn til dette Lovforslags Indflydelse over for Folkeskolen. Det er ganske naturligt; Folkeskolens Lærere have ikke hidtil haft ret meget med denne Sags Bearbejdelse at gøre, og naar den nu er kommen her til Rigsdagen, og den kommer i Udvalg, kan jeg derfor godt forstaa, at det ærede Medlem for Kellerup (Jensen-Knudstrup) har følt sig kaldet til at hævde Folkeskolens Stilling. Man trøster os med, at Folkeskolen vil vinde ved dette Forslag, og os, der lægge Vægt paa at faa en Modersmaalets Skole for den store Befolkning — det vil sige: en Skole, hvor man paa Modersmaalet kan dygtiggøre den hele Befolknings Ungdom til 14—15 Aars Alderen, saaledes at den er rustet til derefter at tage fat paa de forskellige, specielle Opgaver, den skal tage op, — os trøster man med, at Loven netop vil styrke Modersmaalets Skole. Man udtaler sig meget smukt i Betænkningen over, at vor Folkeskole nu er naaet til at blive en saadan „Modersmaalets Skole“, at den i hvert Fald er god nok til det 11te Aar. Men vi, der have haabet paa en Modersmaalets Skole, vi have ganske vist ikke ment, at det blot skulde være en Moders-